

Gezamenlijke vragen van D66 en PvdA bij het Actieplan duurzaam & groen

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Fractie	Fnr.	Docu- ment	Pagina nr.	Vraag
D66 en PvdA	1			<p>Programma duurzaamheid meer volledig maken Het programma concentreert zich met name op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verduurzamen gebouwde omgeving (energie en gebruikte materialen) • Productie groene energie <p>We zien dat de omliggende gemeenten daarnaast nog een aantal onderwerpen bij de duurzaamheid betrekken. Het gaat daarbij onder meer om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afvalreductie en hergebruik • duurzaam ondernemen • duurzame mobiliteit • duurzame leefomgeving (ook luchtkwaliteit) • natuur en water in en om de stad • duurzame gemeentelijke organisatie <p><i>Kan dit worden gerealiseerd?</i> De focus in het programma ligt naast groen en biodiversiteit voor wat duurzaamheid betreft op de energietransitie. Dat willen zeggen zowel het verduurzamen van gebouwen als opwekking van duurzame energie. Buiten dit programma wordt er natuurlijk ook gewerkt aan duurzaamheid op andere terreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - M.b.t. afval is een separaat actieplan in de maak. - Duurzaam ondernemen valt onder de SEA. Het kader voor de SEA is met een motie bij het voorjaarsdebat ook verbreed. - Het instrumentarium van de gemeente is te beperkt om ook de mobiliteit CO₂ neutraal te maken. Echter in dit programma wordt wel elektrisch rijden gestimuleerd en levert daarmee wel een bijdrage aan het CO₂ neutraal maken van de mobiliteit. Daarnaast wordt in het kader van de nota mobiliteit gewerkt aan aantrekkelijk openbaar vervoer en goede fietspaden en faciliteiten. - Ambities m.b.t. geluid en luchtkwaliteit zijn gehaald. De ambities m.b.t. groen en biodiversiteit dragen ook bij aan de duurzame leefomgeving.

				<ul style="list-style-type: none"> - Natuur is onderdeel van dit programma. Zie voor verdieping ook de door de raad vastgestelde Visie Biodiversiteit. Zoetermeer heeft als nieuwe stad een robuust watersysteem. Met de hoogheemraadschappen Schieland en Rijnland bestuderen wij ook de robuustheid van het systeem in de toekomst. Daarbij wordt bekeken of er maatregelen nodig zijn om het systeem robuust te houden. Voor het toevoegen van substantieel veel verharding geldt een compensatiebeleid van de hoogheemraadschappen waar de gemeente aan moet voldoen. - Duurzaam inkopen is al standaard onderdeel van het inkoopbeleid. <p>Het is denkbaar om – voor de volledigheid – in het programma een overzicht zoals hierboven op te nemen. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	2			<p>Probleemstelling toevoegen</p> <p>We missen in het programma een duidelijke probleemstelling. We vinden dat belangrijk omdat dit ons inziens bijdraagt tot bewustwording en draagvlak.</p> <p><i>Kan deze worden toegevoegd?</i></p> <p>De uitwerking van dit punt is opgenomen in de eerste twee alinea's van bijgevoegde 'hoofdlijn programma Duurzaam en Groen Zoetermeer'. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	3			<p>Definitie duurzaamheid opnemen</p> <p>De term duurzaamheid is een containerbegrip geworden dat vaak ook te onpas wordt gebruikt. Graag zouden we zien, dat een definitie in het programma wordt opgenomen, zodat duidelijk wordt waar we het wel en niet over hebben.</p> <p><i>Kan deze worden toegevoegd?</i></p> <p>In bijgevoegde 'Hoofdlijn programma duurzaam en groen Zoetermeer' is deze definitie nu toegevoegd in bijlage 1. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	4			<p>Terminologie CO2 neutraal Zoetermeer aanscherpen</p> <p>Tot nu toe richten we ons op een betere isolatie van gebouwen (en het opwekken van duurzame energie) om CO2 reductie te bereiken. We vinden het belangrijk om dit ook zo te beschrijven en niet te suggereren dat we het over alle CO2 reductie hebben. Mobiliteit en productieprocessen van ondernemingen vallen bijvoorbeeld niet onder de beschrijving. Graag zien we dit aangepast en geen bredere formulering dan wat feitelijk van toepassing is.</p>

				<p><i>Kan dit worden gerealiseerd?</i></p> <p>In bijgevoegde 'Hoofdlijn programma duurzaam en groen Zoetermeer' is de afbakening van CO2 neutraal toegevoegd in bijlage 1. Het is een herhaling van de tekst uit het eerste programma in 2007. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	5			<p>Analyse van de bronnen van de CO2 productie toevoegen</p> <p>We missen een analyse van de bronnen van CO2 productie. We geven de suggestie om een overzicht te maken van deze productie door particulieren en bedrijven.</p> <p>En voor elk van deze groepen een analyse te maken van het gebruik van: elektriciteit, gas en verkeer. Een dergelijke analyse kan ons inzicht verschaffen op welk vlak we onze inzet met name zouden moeten richten. En de juiste prioriteiten te stellen. We pleiten ervoor een dergelijke analyse te maken en in het programma op te nemen.</p> <p><i>Kan een dergelijke analyse worden opgesteld?</i></p> <p><i>Kan deze analyse worden toegevoegd aan het programma?</i></p> <p>In bijgevoegde 'Hoofdlijn programma duurzaam en groen Zoetermeer' is deze analyse nu toegevoegd in bijlage 2. Alle info is reeds beschikbaar op www.klimaatmonitor.databank.nl en de daar opgenomen rapportages. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	6			<p>Ook CO2 reductie voor ondernemingen consequent en expliciet meenemen</p> <p>De bedrijven in Zoetermeer nemen waarschijnlijk ook een belangrijk deel van de CO2 productie voor hun rekening. Hier en daar treffen we daarover een terloopse opmerking aan. Hier ligt ook een uitdaging en mogelijkheid voor reductie en besparing. Graag zien we dat hier systematisch en consequent aandacht aan wordt besteed.</p> <p><i>Kan dit worden gerealiseerd?</i></p> <p>Het bedrijfsleven is verantwoordelijk voor ca. 40% van de CO2 emissie in Zoetermeer (zie de bijlage 2 bij bijgevoegde 'Hoofdlijn'). Hier is dus veel duurzaamheidswinst te behalen. Dit maakt ook onderdeel uit van het programma. Samenwerking met bedrijfsterreinen en branches zorgt er voor dat succesvolle initiatieven de steun krijgen die ze verdienen en om collega-ondernemers te inspireren ook aan de slag te gaan. Daarnaast blijft handhaving door de omgevingsdienst Haaglanden op basis van de wet Milieubeheer een effectief instrument om energie te besparen. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	7			<p>Rol van gemeente nader toelichten</p>

			<p>We vinden het belangrijk dat de gemeente goed nadenkt over de te volgen aanpak om de transitie naar een duurzame stad tot stand te brengen. En ook aangeeft welke rol de gemeente daarbij inneemt of wil innemen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de gemeente vooral een intermediair, die partijen bij elkaar brengt en verduurzaming faciliteert? • Of neemt de gemeente een veel actievere rol door initiatiefnemer te zijn bij projecten en nieuwe technieken. <p>Graag willen we pleiten voor de actievere rol. En dit ook expliciet maken in het programma.</p> <p><i>Kan dit worden gerealiseerd?</i></p> <p>Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	8		<p>Aansluiten bij landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen</p> <p>Ook de landelijke, provinciale en regionale overheden ontwikkelen plannen voor de verduurzaming van de samenleving.</p> <p><i>Welke activiteiten zijn daarbij van belang voor Zoetermeer?</i></p> <p>Om een transitie te kunnen laten slagen is een goede samenwerking tussen de overheden cruciaal. Hiermee kunnen de goede condities worden geschapen. Belangrijkste kader is het SER energieakkoord. Met name het nationaal beleid bij de ministeries van EZ, BZK (Wonen) en Financiën is van belang. In de uitvoering is m.n. het samenwerkingsverband 'de stroomversnelling' van belang en de regionale energieloketten.</p> <p><i>En hoe bewaken we de afstemming van deze activiteiten met lokale activiteiten?</i></p> <p>Om een transitie te kunnen laten slagen is een goede samenwerking tussen de overheden cruciaal. Hiermee kunnen de goede condities worden geschapen. M.b.t. Europese kansen en ontwikkelingen werken we samen in het Europese netwerk 'Energie-cities'. Belangrijkste landelijke kader is het SER energieakkoord en het nationaal beleid bij de ministeries van EZ, BZK (Wonen) en Financiën. In de uitvoering is m.n. het samenwerkingsverband 'de stroomversnelling' van belang en de regionale energieloketten. Zoetermeer participeert en lobby't direct en indirect (bijv. G32 en de stroomversnelling) mee om landelijke condities te verbeteren t.b.v. de lokale uitvoering. Afstemming verloopt via diverse lokale samenwerkingsverbanden en de nog te sluiten green deals. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	9		<p>Aansluiten bij het VNG ondersteuningsprogramma Energie 2014-2016</p> <p>In september 2013 is door een groot aantal partijen, waaronder de rijksoverheid, werkgevers, vakbeweging, natuur-en milieuorganisaties, financiële instellingen en VNG het Energieakkoord voor duurzame groei gesloten.</p>

			<p>Om gemeenten zo goed mogelijk te ondersteunen heeft de VNG het 'Ondersteuningsprogramma Energie 2014-2016' ontwikkeld. Aan dit programma zijn ook diverse subsidies gekoppeld. Graag zouden we in het programma Zoetermeer zien vermeld hoe we hier als Zoetermeer op aansluiten en van welke subsidies we gebruik denken te kunnen maken.</p> <p><i>Kan dit worden gerealiseerd?</i> Deze budgetten moeten in een regionaal samenwerkingsverband worden aangevraagd en kunnen dus niet rechtstreeks door de gemeente worden aangevraagd. De gemeente Zoetermeer neemt al zowel deel aan de subsidie voor het regionale energieloket (woonwijzerwinkel in Rotterdam-Heijplaat) als de subsidie via de omgevingsdienst Haaglanden (ODH) voor energiebesparing bij bedrijven.</p>
D66 en PvdA	10		<p>Concrete doelstellingen voor de komende jaren De besturing van het bereiken van doelstellingen op lange termijn met steeds nieuwe technische mogelijkheden is niet eenvoudig. Uiteindelijk willen we naar een duurzame stad, waarin zo weinig mogelijk schaarse fossiele grondstoffen worden verbruikt. Wanneer we dit kunnen bereiken en welke technologie nog ter beschikking komt om dit te ondersteunen ligt in de toekomst verborgen. Daarom lijkt het erg speculatief nu concrete jaartallen en lange termijn ambitieniveaus te noemen. We weten echter wel dat er een probleem is en dat we wat moeten doen. Om het eenvoudig en hanteerbaar te maken willen we graag voorstellen om de discussie over de lange en korte termijn in elk geval uit elkaar te houden. En ons met name te richten op de invulling van doelen en activiteiten voor de korte termijn: 2016-2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een besparing van het finale energiegebruik met gemiddeld minimaal 1,5 % per jaar • Een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking met minimaal gemiddeld 1,5 % per jaar <p>Deze percentages zijn in lijn met de doelen, die zijn genoemd in het energieakkoord 2013.</p> <p><i>Kan het college met deze gedachte instemmen? En hoe zit het met de doelen op langere termijn (tot 2020 concreet invullen, de langere termijn globaal)?</i> Voor de korte termijn zouden beide doelen ook voor Zoetermeer kunnen worden behaald. Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen. Voor de wat langere termijn zijn hogere doelstellingen nodig die weer bij een nieuw programma kunnen worden vastgesteld.</p>
D66 en PvdA	11		<p>Directe koppeling van projecten en activiteiten aan de concrete doelstellingen 2016-2020 We onderkennen de volgende beleidsterreinen, waarop we projecten en activiteiten willen inzetten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verduurzamen gebouwde omgeving • Productie groene energie

				<ul style="list-style-type: none"> • Afvalreductie en hergebruik • Duurzaam ondernemen • Duurzame mobiliteit • Duurzame leefomgeving • Natuur en water in en om de stad • Duurzame gemeentelijke organisatie <p>Graag zien we per beleidsterrein de projecten en activiteiten, die we in de periode 2016-2020 gaan ondernemen om de duurzaamheid te vergroten.</p> <p>In de nota Duurzaamheid van 29 oktober 2007 is een dergelijk beschrijving van projecten en activiteiten opgenomen onder de titel uitvoeringsprogramma op blz. 32 tem 35.</p> <p>Tevens werd daarbij opgenomen het resultaat, de trekker, de benodigde capaciteit, de benodigde financiën.</p> <p>Een dergelijk uitvoeringsprogramma spreekt ons aan.</p> <p><i>Kan een dergelijk uitvoeringsprogramma worden opgesteld?</i> <i>En aan het programma Duurzaamheid 2016-2020 worden toegevoegd?</i></p> <p>Naar aanleiding van de beeldvormende commissievergadering van 7 december wordt bekeken of er voldoende draagvlak is om het programma Duurzaam en Groen op dit punt aan te passen.</p>
D66 en PvdA	12			<p>Monitoring resultaten</p> <p>Graag willen we jaarlijks een inzicht in de resultaten, die we bereiken. En wel op verschillende niveaus. Te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op het projectenniveau, dit moet inzicht geven of het lukt om de resultaten te behalen, die met de projecten en activiteiten zijn beoogd - op een hoger aggregatieniveau <ul style="list-style-type: none"> o besparing van het finale energiegebruik per jaar o aandeel van hernieuwbare energieopwekking per jaar o CO2 uitstoot <p><i>Kan dit gerealiseerd worden?</i></p> <p>Ja dat gebeurt al jaarlijks via de jaarrekening. Monitoring vindt plaats op projectenniveau (www.CO2-monitoring.nl) op basis waarvan een berekening van de energiebesparing of de opwekking van duurzame energie kan worden gemaakt.</p> <p>Op een hoger aggregatieniveau komen via de website www.klimaatmonitor.databank.nl de emissies, verbruiken en opgewekte duurzame energie op jaarbasis beschikbaar. Wel moet bedacht worden dat de jaarverbruiken pas in november van het volgende jaar beschikbaar komen. De effecten van gerealiseerde projecten zijn daardoor pas na bijna twee jaar zichtbaar in de cijfers.</p>

D66 en PvdA	13		<p>Voorstel voor opzet van aangepaste nota duurzaamheid</p> <p>Het opvolgen van de hiervoor gegeven suggesties zou zijn beslag kunnen krijgen in een programma met globaal gesproken de volgende structuur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inleiding 2. Globale Probleemstelling 3. Aanpak op Europees, landelijk, provinciaal en regionaal niveau 4. Globale doelstellingen lange termijn voor Zoetermeer (met tussendoelen per 4 jaar/per raadsperiode: waar willen we staan, als we 'CO2 neutraal in 2040' willen halen?) 5. Analyse 6. Aanpak 7. Doelstellingen 2016 - 2020 <ol style="list-style-type: none"> a. Uitvoeringsprogramma verduurzaming gebouwde omgeving b. Uitvoeringsprogramma productie groene energie c. Uitvoeringsprogramma afvalreductie en hergebruik d. Uitvoeringsprogramma duurzaam ondernemen e. Uitvoeringsprogramma duurzame mobiliteit f. Uitvoeringsprogramma duurzame leefomgeving g. Uitvoeringsprogramma natuur/groen en water in en om de stad h. Uitvoeringsprogramma duurzame gemeentelijke organisatie 8. Monitoring a t/m h 9. Financiën 2016 - 2020 10. Menskracht 2016 – 2020 <p><i>Kan het college zich in een dergelijk opzet?</i></p> <p>Het college heeft gekozen voor een andere structuur.</p>
D66 en PvdA	14		<p>Financiering programma duurzaamheid en groen</p> <p>In het programma zien we dat er voor duurzaamheid in de komende jaren 221 K€ / jaar is uitgetrokken. Dat is ongeveer 0,5 % van onze begroting. De ambtelijke inzet is circa 0,3 % van het ambtelijk apparaat. We vragen ons af of het mogelijk is om met deze relatief beperkte inzet de ambities op het gebied van duurzaamheid en groen te kunnen realiseren. Om dit te kunnen beoordelen is een nadere uitwerking noodzakelijk van het programma, in een vorm zoals hiervoor aangegeven. We willen het college graag verzoeken een dergelijke uitwerking voor het voorjaarsdebat 2016 aan ons voor te leggen. Inclusief benodigd budget en benodigde menscapaciteit.</p> <p><i>Kan het college zich daarin vinden?</i></p> <p>De capaciteit waar naar wordt verwezen betreft slechts het kernteam voor het programma. Dit kernteam heeft een aanjaagrol en is lean georganiseerd. Daadwerkelijke uitvoering vindt door de organisatie heen plaats zoals bijv. bij het grondbedrijf, projecten, vastgoed, wonen, ruimtelijke</p>

			ordering, inkoop en aanbesteding etc.
D66 en PvdA	15		<p>Uitbesteden aanpassing programma</p> <p>Het lijkt ons daarbij goed om de huidige capaciteit vooral door te laten gaan met activiteiten en projecten, die de duurzaamheid vergroten. En niet te realloceren en in te zetten op het schrijven van plannen en daarmee de uitvoeringsactiviteiten te vertragen. <i>Daarom willen we het college graag de suggestie doen dit uit te besteden, bv aan het bureau dat de backcastingstudie 'Zoetermeer van 2030 tot nu' heeft geactualiseerd.</i></p>
D66 en PvdA	16		<p>Thema's 'gezond leefmilieu' en 'duurzaam inkopen'</p> <p>Deze derde en vierde pijler die in de vorige actieplannen stonden, zijn er in dit nieuwe actieplan uitgehaald met het argument dat hier de doelen al behaald zijn. <i>Kan het college aangeven in hoeverre deze doelen inderdaad behaald zijn? Is het college het met ons eens dat 'op papier iets in je beleid verankerd hebben' niet betekent dat het beleid per se al succesvol is in de praktijk?</i></p> <p>Gezond leefmilieu:</p> <p>Voor wat luchtkwaliteit betreft verwijzen we naar het memo van 3 juni 2015. Zoetermeer voldoet ruimschoots aan de wettelijke normen en haalt zelfs de ambitie uit het programma Duurzaam Zoetermeer.</p> <p>M.b.t. geluid zijn de prioritaire knelpunten uit het actieplan opgelost en kunnen nieuwe worden voorkomen door het vastgestelde zogenaamde 'hogere waarden beleid'.</p> <p>Duurzaam inkopen</p> <p>Duurzaam inkopen wordt integraal meegenomen in de trainingen voor budgethouders voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Verder moet er vanaf het 'meervoudig onderhands aanbesteden' een startformulier worden ingevuld waarop ook wordt getoetst op duurzaam inkopen.</p>
D66 en PvdA	17		<p>Duurzaam inkopen in aanbestedingsbeleid</p> <p>PvdA en D66 hebben in april 2015 vragen gesteld over duurzame bouwmaterialen. In de antwoorden meldt het college: "Als college hebben wij oog voor de recyclebaarheid van materialen en het gebruik van duurzame materialen. Het college volgt op dit punt de wet- en regelgeving zoals het bouwbesluit met een verplichte milieuprestatieberekening en de landelijke eisen met betrekking tot materiaalhergebruik en houden daar aan vast" en "Het belang van een goede materiaalkeuze wordt onderschreven door het college, maar er zal geen specifieke ambitie op het gebied van (her)gebruik van duurzame materialen worden opgenomen in het nog op te stellen Programma Duurzaam en Groen".</p> <p><i>Hoe is het duurzaam inkopen daadwerkelijk geïntegreerd in het inkoop- c.q. aanbestedingsbeleid? En waarom heeft het college geen specifieke ambitie geformuleerd in het actieplan? Is dit niet een</i></p>

				<p><i>gemiste kans? Waarom alleen de vigerende wet- en regelgeving volgen en niet een schepje erbovenop? Bijvoorbeeld door behalve NOM-concepten ook dit thema mee te nemen bij nieuw te bouwen woningen en renovaties?</i></p> <p>Het huidige beleid voor duurzaam inkopen gaat verder dan de vigerende wet- en regelgeving. Duurzaam inkopen is gebaseerd op criteria die landelijk zijn bepaald in opdracht van het Rijk. Het toepassen van deze criteria zijn geen wettelijke verplichting. Deze criteria worden integraal meegenomen in de trainingen voor budgethouders voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Verder moet er vanaf het 'meervoudig onderhands aanbesteden' een startformulier worden ingevuld waarop ook wordt getoetst op duurzaam inkopen.</p>
D66 en PvdA	18			<p>Nul op de meter Er moeten meer NOM-woningen gerealiseerd worden. Dat is een prima ambitie.</p> <p><i>Zijn er al harde toezeggingen van corporaties? Wat is de totale opdracht tot aan 2040, hoeveel woningen moeten er in Zoetermeer gedaan worden? Kan hier voor volgend voorjaar onderzoek naar worden verricht? Welke wijken zijn het meest kansrijk? Kan hiervoor vervolgens een stappenplan worden gemaakt, in samenwerking met de woningeigenaren/corporaties?</i></p> <p>De goede Woning heeft het investeringsbesluit genomen om 120 woningen naar nul op de meter te verbouwen. Verdere afspraken worden in het kader van de prestatieafspraken gemaakt. De woonvisie vormt hier de basis voor. Natuurlijke beslismomenten zoals groot onderhoud zullen hiervoor zo veel mogelijk worden benut. Net als bij de particuliere woningen.</p>
D66 en PvdA	19			<p>Nul op de meter bij nieuwe kavels Het is de ambitie van de gemeente dat vanaf 2018 op alle nieuwe uit te geven kavels de prestatie nul-op-de-meter wordt gerealiseerd. Dit is fantastisch nieuws, maar wat betekent deze ambitie? <i>Kan en gaat de gemeente dit ook echt doen? Is het mogelijk? Wat zijn eventuele obstakels? Gaan we deze ambitie ook realiseren als het gaat om nieuwbouw door bedrijven? Wat doet de gemeente om te komen tot duurzame bedrijfsgebouwen en kantoren? Wat zijn de resultaten van het spreekuur in het Ondernemershuis</i></p> <p>De ambitie wordt meegenomen bij de komende herziening van het grondbeleid. Is (nog) niet bedoeld voor bedrijven. De gemeente zet een energieproject op gericht op een gezamenlijke aanpak door bedrijven waarbij energiescans en financieringsinstrumenten worden aangeboden. We richten ons nu op het gebied Rokkeveen Kantoren.</p> <p>Daarnaast voert de omgevingsdienst Haaglanden voor de samenwerkende gemeenten drie projecten bij bedrijven uit die worden gefinancierd door de VNG vanuit het SER energieakkoord. Deze projecten zijn gericht op energiebesparing bij kantoren en de werking van Warmte Koude Opslagssystemen (WKO) bij bedrijven/kantoren. De resultaten van het spreekuur zijn nog niet bekend.</p>
D66 en PvdA	20			<p>Monitoring CO2 uitstoot De enige prestatie-indicator voor energiebeleid is de CO2 uitstoot. <i>Kan het college inzicht te geven in de wijze waarop de ontwikkeling in CO2 uitstoot over de jaren wordt</i></p>

			<p><i>berekend? Kunnen de prestatieindicatoren worden uitgebreid met:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>i. jaarlijks energiegebruik in Zoetermeer</i> <i>ii. het aandeel duurzame energie daarin</i> <i>iii. geïnstalleerd vermogen aan zonnepanelen per inwoner</i> <i>iv. geïnstalleerd vermogen windenergie</i> <i>v. aantal NOM woningen koop en huur?</i> <p>Ja dat gebeurt al jaarlijks via de jaarrekening. Monitoring vindt plaats op projectenniveau (www.CO2-monitoring.nl) op basis waarvan een berekening van de energiebesparing of de opwekking van duurzame energie kan worden gemaakt. Op een hoger aggregatieniveau komen via de website www.klimaatmonitor.databank.nl de emissies, verbruiken en opgewekte duurzame energie op jaarbasis beschikbaar. Wel moet bedacht worden dat de jaarverbruiken pas in november van het volgende jaar beschikbaar komen. De effecten van gerealiseerde projecten zijn daardoor pas na bijna twee jaar zichtbaar in de cijfers. Overigens is de CO₂ uitstoot zeker niet alleen het resultaat van het beleid van de gemeente Zoetermeer. Er kan in dit geval dus niet gesproken worden van een prestatie-indicator maar een effect indicator.</p>
D66 en PvdA	21		<p>Monitoring luchtkwaliteit Luchtkwaliteit wordt jaarlijks gemonitord. <i>Kan er een prestatieindicator komen waarbij de waarden voor Zoetermeer worden afgezet tegen de wettelijke norm?</i> De luchtkwaliteit is zeker niet alleen het resultaat van het beleid van de gemeente Zoetermeer. Er kan in dit geval dus niet gesproken worden van een prestatie-indicator.</p>
D66 en PvdA	22		<p>Afvoer hemelwater, verdroging bodem Als gevolg van CO₂ uitstoot/ opwarming van de aarde komen er steeds extremere weersomstandigheden voor. <i>Doen zich in Zoetermeer problemen voor m.b.t. de afvoer van hemelwater bij zware regenval, en zo ja welke? Heeft Zoetermeer ook problemen met verdroging van de bodem door toenemende verharding van o.a. tuinen door het leggen van veel tegels?</i> <i>Welke mogelijkheden ziet de gemeente om burgers te verleiden hun tuinen niet vol te leggen met stenen ten koste van groen, hetgeen ook voor de biodiversiteit van belang is? Hoe kijkt het college aan tegen landelijke acties zoals "Steenbreek"? Wat vindt het college van de suggestie om de inwoners van Zoetermeer niet alleen te informeren over en te verleiden tot energiebesparing en NOM-concepten, maar ook tot maatregelen die het groen en de biodiversiteit in hun directe leefomgeving stimuleren?</i> <i>Kortom: niet alleen een 'energiewinkel' maar een 'duurzaamheidswinkel' in bredere zin?</i> Niet in het kader van dit programma. Dit programma kiest voor de focus op de energietransitie, groen en biodiversiteit. Daarnaast heeft Zoetermeer als nieuwe stad een robuust watersysteem. Met de hoogheemraadschappen Schieland en Rijnland bestuderen wij buiten het kader van dit programma ook de robuustheid van het systeem in de toekomst. Daarbij wordt bekeken of er maatregelen nodig zijn</p>

				om het systeem robuust te houden.
--	--	--	--	-----------------------------------